

خَلْق دَوغرى

يىل : ۱ صايفى : ۳۹

يىللىقى

عثمانلى مەلىكىتى ۱۲ غروش
روسىيە ۋە مىجىستان ۱۲ غروش
باشقى مەلىكىلەر ۱۲ غروش

صايفىسى ۱۰ پارمىيە

مىدىرى : جلال ساھر

ادارە خانە

استانبولدا نور عثمانىيە
چادەسىندە : ۱۰ : نومۇرلى
« تۈرك يۈردى »

نەچچىنچە ۲ كاتون ئانى، ۱۳۲۹

ھەفتە دەرىزە ئورمان بوردى، ئورمان مىقياسى

بۇ مىقياسنى بىلىدۇ

بۇ ئاۋانلار، ئالى سعاد * شەر : ئىموجىنىك ئانداسى، توم احمد اوغلى اوسلو موخولو * تارىخ : دىلى پىرو ... *

آناطولى خىبرلىرى : قورتولمانك يوللارنىڭ - مەكتەپ چوققىلىرىنىڭ نطق *

ستانده دولت عثمانيه تابع اولان اسلاولر بردن بزم
ديريشلردى . حتى دلى پترو :

— اللهم يارب العالمين ارق « پترسبورغ » لك تملى
آيلىدى ، ديهه سوخشىدى .

بولتاوا محاربه سنك بزم كوره اكم مهم نتيجه سى
مملكت مزده كى اورتودوقسلرده عثمانى نفوذندن قورتولوق
ايچون بر اميد اويانديرماسيدر . بو كاجوق دقت ائمه لى ،
چونكه روسلر بوندن صوگرا بزمه ايتدكارى محاربه لرلك
هيسنده بوايمد ميدانه چيقمش ، كندى گوسترمشدر .
بولتاوا محاربه سندن تالاشه دوشن اوچنچى سلطان احمد
روسيانك استانبولده كى سفيره بر مقاوله يادى : او
مقاوله كى كوره « بندر » قاجوب عثمانى حكومتنه صيفيان
قرال شارل لهستان حدودينه قادار عثمانى عسكرى
واسطه سيله گونده ريله جك ، اورادن ده روس عسكرلى
قرالى آلوب كندى حدودينه قادار گوتوره جكلردى .

فقط بومقاوله اجرا اولونمادى . چونكه اوزمانك
عادتجه سينورلردن گان خبرلرده روسلرلك فوق العاده
تدارك كرده بولونقلرى ، تورلو تورلو حيله لر يادقلرى ،
اگر شيمديدن بوايشك چارهنه باقيلمازسه صوكنى
فنا اولاجى بيلدرييوردى . بو خبرلر اوزرينه پادشاه
« صفه » كوشكنده ايلرى كئلردن بر مجلس يادى .
مجلس روس سفيره ياييلان اسكى مقاوله نك بوزولماسنه
قرار ويردى .

ايشك دوغروسى ، روسلرلك دوشمانلى ، حيله بازلى
آچيق آچيغه گورونيوردى . قريم حدودنده « اور »
قلعه سنه اون ابكى ساعتلك يرده « قانجه » اسمند برقلعه ،
صباره جق صوينك اوزى هريله برلشديكى يرده صباره جق
اسمند بر بالانغه ياشلر ؛ ازا ق قلعه سنه ياقين « طيفان »
ليجاتى تحريك ايدرك ازا ق ده كيزنده نوانما تدارك ايتشلر ؛
لهستانه ويرلش اولان « اوقرانيا » قطعه سنى ضبط ايله
بزم ياش قلعه سنك قارشيسنده كى « استالين » ، « خوتين »
كچى يرلر ال آتمشلر ؛ حتى قرال شارل بزم اتيجا

مادامكه سكا خيانت ايتدم ،
قارداشلق بولندن آقيرى كيتدم ،
اوحالده بوقارا سيلينمك ايستر :

نم ناموسى شوقان تميزلر ...
ديهه رك كوگنه بر كگين خنچر
صايلادى ، يقبلدى يره بويوك ار ؛
بوتون كودده سندن قانلر بورودى ،
جنگيزلك كوزنى ياشلر بورودى ..
« بومردانه نولوم نم وطلو ؟ ، ديدى ،
ياشاه ، يانده او او خلو ايدى ،
اوطولوق ديمك كوله لك ديمكدر .
كوله ياشامقدن نولمك كر كدر !
ايشته تورك ، جهانده بويله بوچالير !
لكلى حياتن بويله نوج آير ... »

۲۰ تشرين ثانى . ۱۳۲۹ قويم احمد اوغلى

ارسلر مرفرلو

تاريخ

دلى پترو

۲

دلى پترونك بولتاوا محاربه سنده غالب اولماسى اوروپا
ايشلرلى چوق ده كيشديرمش ، بزم باشمزده يكي بر بلا
آچشدى : اول او زمانه قادار اوروپانك اكم قدرتى
دولتلردن برى صاييلان اسودچ حكومتك او مشهور
اوردوسى محو اولمش ، لهستانده قرال استانيسلاس تختدن
دوشه رك يرينه ايكنجى اوگوست كچمش ، روس دوشمانى
اولان فرانسه نك اميدلرى قيريلشدى . حال بو كى روسيانك
ايشلرلى داخلاهده جوق دوزملشدى : دلى پترونك
يادىنى شيلر دوشمان اولانلر اترق اغزلىرى آچماز
اولمشدى . او زمانه قادار پولونيه عاجز ، بو همده ،
خروا اتستانده ، اسلاوونيه اوستريايه ؛ صربيه بولغانلر .

ابتدیی صبراده سینوردن قرق سکنز ساعت ایجری
گیره رک آق صو کنارنده اوج یوز اسوچ عسکریخی اسیر
ایشلر و قریم طرفلرنده دوشانلغه باشلامشلدی .

بوتون بوغلاملر اوزرینه پاشماق زاده السید علی
آقندی فتواسیله روس علیه جنک آجیلدی . یکیدن
اوتوز بیگ یکی چیری ، اون بیگ جبهجی ، یدی بیگ
طوبیجی یازیلانسه ، دوناما قالیون و چکدریلرندن باشقا
ازاق ده گزی ایله صیغ برلر ایچون مناسب گمیلر یایلماسنه ،
وزیرلر ، قوماندانلر ، والیرلر ایلاک بهارده ادرنه
مهراسنده بولوشلوق اوزره امرلر یوللانماسنه قرار
ویریلدی . فقط قریم خاننک چکمه مزلسکی یوزندن
« بابا طاغ » ، محافظی یوسف پاشا گبی درایتلی روزیر
« قیل برون » قلمه سنه سورولدگی گبی ، بوغدان و یووداسی
« اسکرلت اوغلو نیقولا » گبی دولته صادق برآدم عزل
ایدیلرک رینه « کوچوک قانتیمیر اوغلو » گبی برخائن
کچیریلدی .

عجبا بوضیراده روسلر نهاییوردی ؟ اونلرده
اسوه چیلیری ازمکه برابر قورقو و تلاش ایچنده ایدیلر .
بویوک پتروشمالده کی « ریغائی ، قیلانا یاده کی « و بیورغ » ی ،
آلمان حدودنده کی اسوچ مملکتلری ضبط اتمکه اوروبا
ایشلرینه آل اوزاتمش اولیوردی . بو عقلی آدام
هرشیدن اول اسوچ و عثمانی حکومتلریله حسابی
تمیزلهمگی داها لازم کورویوردی . حتی یونان ایچون
برطاقم گزلی آملری روملر و اورتودوقسلرله دولو
مملکتلره گونده ریور ، « آمستردام » ده یایدردی رسنی
هر طرفه داغیتیوردی . رسمک اوزرنده « روس
و یونانیلرک امپراطوری رنجی پترو » یازیلی ایدی .
ینه بوضیرالده روملر روسیانک مداخله سی ایستیوزلر ،
موسقو وایه کلن « بابوویچ » اسمنده بر صرب اون دوقوز
بیگ صربلنک چارک امری بکله دیگنی سوبه یوردی .
حتی اولاح بکی بر اتقووان پارلرینی اجنبی باقتالرینه
قادر اراق روس عسکرینی بسله مک ، بولغار و صربلری

آیافلاندریق ، وایشک صوکنده چارک حمایه سی التده
مستقل قانق شرطلریله مقاوله یامش ؛ بوغدان بکی قانتیمیر
اوغلوده پترو وایه گزلی اولارق او یوشمشدی . « میخال » ک
حرکتی خبر آلتناق یدی قوله یه حبس اولوندی گبی
رینه صادق برآدم کتیریلشده قریم خاننک عقلسز .
لغندن اوده عزل اولونارک کوچوک قانتیمیر اوغلو خانن
بوغدان بکی یایلمشدی . اومامون ایسه داها ایلری گیده رک
وولغا نهری اوستده کی « یاروسلاو » . قدر بهسار ایپاده
داخل اولدینی حالده بوغداننک طورله صوبه قادار ایلریله
مهی ، روس حاکمکنک طایفاسی ، محاربه دن صوگرا
روس عسکرینک چکیلهمسی ، ویرگی ویرنهمسی ،
بوغدان بککنک قانتیمیر اولادینه قالماسی ، بوغدان بکنک
روسیایه و اورتودوقسلره خیانت ایتمه کجه عزل
اولوناماماسی ، ایشلر ترس دوندیگی تقدیرده کوچوک
قانتیمیر اوغلونه روسیاده اراضی و موسقو واده ایکی
قوناق ویریلسی شرطلریله پترو وایه مقاوله یایدی . بوندن
باشقا روسلر لهستان قرالی ایکنجی اوکوست ایله عثمانیلر
علینده بر مقاوله داها یایدیلر .

آرتق پترو ، عثمانی اداره سنده کی خریستیانلری
قورتارمق ایچون هر شیشی حاضر لامشدی ، یالگز فرصت
بکله یوردی . « اون ایکنجی شارل » ک پادشاه طرفندن
حمایه ایدیلهمسی اوزرینه باب عالی به شدتلی بر اولتیا توم
ویردی . بونده اون ایکنجی شارلک مملکتدن قوغولماسی ،
قوغولاندینی تقدیرده لهستان قرالیله برابر محاربه به
گیریشه جکی بیلدیریلیوردی . ذاتاً بزمکیلرده ایشی
آگلا مشلر ، محاربه حاضرلغه قویولمشلردی . بناء علیه
روسیاده کی عثمانی تجارلری مملکتلرینه سلامته دوتجه به
قادر قاچاماماسی ایچون روس سفیری « تولستوی » یدی
قوله یه حبس ایدیلدی ...